

کارآفرینی زنان

ندامفاخری | مدیران ایران

mafakheri@modiriran.ir

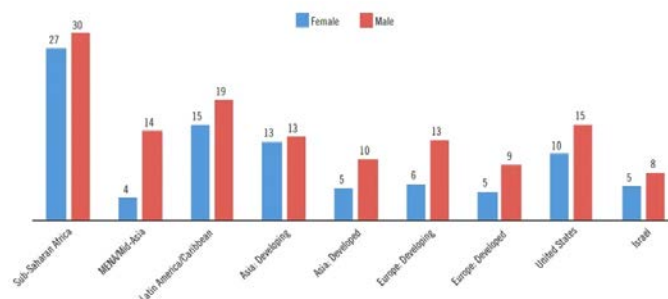
آفرینش کسب و کارهای زیادی در سراسر دنیا حضور دارند. هنوز آمارها نشان می دهد که تعداد زنان کارآفرین فاصله ی بسیاری با تعداد مردان کارآفرین دارد و این فاصله حتی در کشورهای توسعه یافته هم هنوز وجود دارد. با توجه به اینکه پیشینه ی حضور زنان در کسب و کار آفرینی قدمتی بسیار کم تر از مردان دارد که این تفاوت و فاصله اصلا دور از انتظار نیست، اما با توجه به حضور قوی و گسترده ی زنان در تحصیلات دانشگاهی، چرا هنوز کارآفرینی در میان زنان به اندازه مردمان رواج نیافته است؟

در گذشته های نه چندان دور، کار کردن زنان خارج از محل خانه بسیار محدود بود، در چند دهه ی اخیر این موضوع به شکلی معنا دار تغییر کرده است. در کنار این روند، مفهوم کسب و کار نیز دچار تغییراتی مهم و کلیدی شده است. احساس نیاز به رشد و توسعه، نیازهای اجتماعی و دست یافتن به آرزوهای حرفه ای اکنون در کنار کسب درآمد برای کسانی که پا به دنیای کارآفرینی می گذارند اهمیت یافته است. اکنون زنان پا به عرصه های متنوع و زیادی گذاشته اند و در

طبق تحقیق گسترده ای که در سال ۲۰۱۲ توسط بزرگترین موسسه بین المللی مطالعات کارآفرینی

، Global Entrepreneurship Monitor (GEM) ،

بر روی ۹۸۰۰۰ نفر در ۶۹ کشور انجام شده است، مقایسه ی بین فعالیت مردان و زنان کارآفرین بر حسب منطقه به شکل زیر است:

Source: Global Entrepreneurship Monitor,

نمی دهد و هیچ حمایت و کمکی را نیز برای آن ها در فضای کسب و کار مهیا نمی کند. از سوی دیگر در برخی کشورها هم چون آمریکا این موانع فرهنگی و سنتی وجود ندارند؛ بخش عمده ای از زنان نیز انتظارات اجتماعی بیش تری دارند و برای ورود به دنیای کسب و کارآفرینی تمایل دارند. این زنان اگرچه شرایط مناسب تری را در پیش روی خود می بینند، اما هم چنان حتی در این کشورها هم با موانع پنهانی مواجهه هستند. برخی از این موانع اصلی پنهان براساس تحقیقی که GEM انجام داده است عبارتند از:

- کمبود اعتماد به نفس
- ترس از شکست
- مرد بودن سرمایه گذاران
- کوچک بودن سقف آرزوهای حرفه ای

همان طور که در این نمودار هم مشخص است، معمولاً فعالیت مردان به عنوان کارآفرین از زنان در اکثر مناطق بیش تر است؛ هم چنین این فاصله در مناطقی هم چون خاورمیانه بسیار زیاد است در حالی که در آسیای درحال توسعه بسیار کم شده است. به طور حتم فرهنگ تأثیر عمده ای در سطح انتظار زنان برای ورود به دنیای کسب و کار دارد. در برخی کشورها موانع فرهنگی برای کارآفرینی زنان وجود دارد و جامعه و حتی باورهای اکثر زنان آن ها چالش های جدی برای کارآفرینی آن ها ایجاد می کند. در اینگونه کشورها در کنار چالش های مختلف اجتماعی، باورهای درونی بسیاری از زنان هم هنوز در منزل و نگهداری از بچه ها و انجام کارهای منزل خلاصه شده است و هنوز خود را برای داشتن نقش های بیش تر در جامعه آماده نمی بینند. سنت های فرهنگی دیرینه و فضای مرد سالار کسب و کار در این کشورها علاقه ای به حضور زنان نشان

جدی و مؤثر زنان کارآفرین تغییر خواهد یافت. کارآفرینی زنان توازن حضور زنان را در عرصه های کسب و کار به شکلی مؤثر تغییر خواهد داد و کمک خواهد نمود که فضای کسب و کار در سطوح بالاتر نیز برای حضور زنان آمادگی بیش تری پیدا کند. این اتفاق نمی افتد مگر آنکه هم زنان و هم مردان جامعه باور کنند برای داشتن جامعه ای سالم و توسعه یافته دست به دست هم در حل چالش های حضور زنان کارآفرین در جامعه تلاش کنند.

کردن هوشمندانه ی موانع، زنان کارآفرین در کشورهای مختلف جهان می توانند جایگاه مناسبی را برای خود ایجاد کنند و ضمن نقش داشتن در دنیای کسب و کار، موقعیت های دلخواه خود را نیز کسب کنند. گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۲ حکایت از این دارد که ۶۶ درصد نیروی کار جهان را زنان تشکیل می دهند، ضمن اینکه ۵۰ درصد از مواد غذایی جهان را نیز تولید می کنند؛ در حالی که ۱۰ درصد از درآمد جهان به زنان اختصاص دارد و آن ها از یک درصد مالکیت برخوردار هستند و این تنها با حضور

همان طور که در این عوامل اصلی می توان دید به جز مرد بودن سرمایه گذاران که به شکل ناخودآگاه و طبق آمار باعث می شود تمایل بیش تری جهت سرمایه گذاری بر روی پروژه های مردان داشته باشند، سایر موارد همگی درونی است و به شکلی در نهایت به باوری که زنان از خودشان دارند، مربوط می شود. به یقین با افزایش این باور در درون دنیای بیرون از جمله مردان نیز، زنان کارآفرین را بیش تر باور خواهند کرد و با گذشت زمان و با طی کردن گام به گام مسیر موفقیت و نیز برطرف